

Alkylatbensin

Information till sjömackar och andra tankställen i kommuner i Västra Götaland med mycket fritidsbåtar.

Problemet

I Sverige finns cirka 600.000 utombordsmotorer. Merparten av dessa är traditionella 2-taktsmotorer med dålig förbränning. Från sådana motorer går mellan 20 och 30% av bränsleblandningen oförbränd rätt ut i vattnet.

Varje år släpps på så sätt 15.000 ton kolväten ut från utombordare på fritidsbåtar i Sverige. Dessa kolväten utgörs till stor del av mycket miljöfarliga ämnen.

De miljöfarliga ämnena hamnar i vattnet, ofta i de känsligaste strandnära områdena som är särskilt viktiga för fisken och annat liv i hav och sjöar.

Detta är ett stort problem. 15.000 ton är som jämförelse ca 50 gånger mer än de synliga oljeutsläppen från fartyg per år i våra vatten.

Jämfört med biltrafikens utsläpp på 120.000 ton per år i landet kanske 15.000 ton verkar måttligt, men biltrafikens utsläpp är fördelade på hela året medan utsläppet från utombordarna sker under några korta sommarmånader och inom begränsade områden. Giftverkan blir alltså stor när utsläppen är så koncentrerade.

Lösningen

Det finns en lösning på detta problem, och den heter alkylatbensin.

Alkylatbensin är en extra ren form av motorbränsle och innehåller i stort sett inga av de skadligaste kolvätena bensen, aromater, polyaromater eller olefiner. Tillgången på alkylatbensin är begränsad och det är därför viktigt att den används där miljönyttan är som störst: D.v.s. framförallt till utombordare med

traditionella tvåtaktsmotorer. Men också i bl.a. motorsågar, snöskotrar och gräsklippare* är det hälso- och miljömässigt motiverat att använda alkylatbensin.

Används alkylatbensin till en traditionell 2-takts utombordare minskar dess utsläpp av farliga ämnen med så mycket som 90%.

Statsmakterna har uppmärksammat detta och sedan hösten 2002 infört en skattelättnad för alkylatbensin.

Mackägarens insats

För att alkylatbensinen ska få det genomslag som är nödvändigt räcker det inte med skattelättnaden som gör den obetydligt dyrare än vanlig bensin. Den måste också gå att köpa! På de flesta mackar finns den ännu bara i 4-litersdunkar, vilket naturligtvis ger ett literpris som avskräcker de flesta. Det som behövs är alltså att den går att få från pump!

Kontakta er leverantör och diskutera vad som behöver ordnas för att ni snabbt ska komma igång med försäljning av alkylatbensin från pump!

Här är några möjligheter – men det kan nog finnas fler:

- Om ni redan har flera bensincisterner med pump – då är det bara att börja sälja alkylatbensin från en av dessa.
- Hyr in flyttbar bensincistern med pump för alkylatbensinen, detta finns på marknaden (kontakta då byggnadsnämnden angående nytt tillstånd för brandfarlig vara).
- Sälj alkylat som enda kvalitet, om ni bara har en bensincistern. (Detta råd gäller inte bensinstationer för bilar.) Det innebär att också båtar med fyrtaktsmotorer kommer att tanka alkylatbensin. Det är ingen teknisk nackdel och tillgången är inte heller så begränsad att försörjningen hotas om också vissa andra båtar än 2-taktare tankar alkylat.

*Gräsklippare har visserligen fyrtaktsmotorer, men i allmänhet av en enkel konstruktion med jämförelsevis dålig förbränning och mycket utsläpp.

Glöm inte bort oljan

Oljan i 2-taktsbensinen bidrar också till de farliga utsläppen. Därför bör traditionell 2-taktsolja ersättas av miljöanpassad olja. Miljöanpassad olja bryts ner snabbare i naturen, och har mindre giftiga tillsatser.

Projekt Ren Smörja i Göteborg har gjort en oberoende granskning av miljöanpassade 2-taktsoljor på svenska marknaden utifrån utarbetade hälso-/miljökriterier. Följande produkter uppfyllde kraven (förteckningen uppdaterad 18 maj 2004):

- Aspen Outbordolja
- Cargo Poly-Twin
- Castrol Biolube 100
- Mobil 1 Outboard
- OK Outboard Bio
- Q8 2-takt Marin Bio
- Quaker State Synquest Outboard & Snowmobile
- Shell Nautilus Biodegradable Outboard Oil TC W3
- Statoil Aqua Way Bio
- Texaco Motex Bio Outboard
- Valvoline Syn Power Outboard 2T

Samtliga dessa oljor uppfyller den högsta tekniska standarden för utombordaroljor NMMA TC-W3. Det bör dock påpekas att det är tillverkaren som har det fulla ansvaret för sin produkt. Listade produkter bör endast användas till utombordare såvida inte tillverkaren anger annat.

Mackägarens insats

Se till att ha miljöanpassade oljor enligt ovan i sortimentet, och skylta dem väl!

Lycka till med era bidrag till miljöförbättringen!

Mer information

Projektet Grön Kemi ger information om alkylatbensin och miljöanpassade oljor på www.gronkemi.nu. Här kan man också se vilka mackar som säljer alkylatbensin från pump – en lista som ännu är kort men som snabbt kommer att utökas, eller hur?

Naturvårdsverket, Svenska Petroleuminstitutet (SPI) och båtorganisationerna har gett ut foldern Alkylatbensin för 2-taktsmotorer. Det bästa bränslet till de äldre motorerna. Den kan läsas på SPIs webbplats www.spi.se

Rapporten Mindre Gift På Drift, Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) och Länsstyrelsen i Västra Götaland. Länsstyrelsens rapport 1999:37. Finns på www.gr.to/regplanering under Miljö – Publikationer.

Frågor?

Kontakta Jan Ahlbom Länsstyrelsen, tel 031-60 52 15 eller kommunens miljökontor (eller motsvarande, benämningen varierar mellan kommunerna).